

Bærekraftig reisemål

Liste over kriterier og indikatorer i Standard Ver. 2 med
Henvisning til Standard Ver. 1.0
Dokumentasjonskrav
Score pr indikator ved remerking 2019

Kriterier i ny versjon 2.0	Indikator	Henvisning til Ver 1.0	Maks. score	Dokumentasjonsbehov	
A1	Bærekraftig reiseliv skal være integrert i relevante planer og strategier regionalt og kommunalt	1. Er bærekraftig reiseliv beskrevet i kommunal(e)- og/eller regional(e) planer og strategier slik at fremtidig ressursforvaltning og verdiskaping er ivaretatt	A1.1.2 Endret tekst	2	Ny dokumentasjon kun hvis nye planer er vedtatt
		2. Har kommunen(e) fattet politisk vedtak om å være en aktiv bidragsyter for å oppnå merket for bærekraftig reisemål	A1.1.1	2	Ingen ny dokumentasjon nødvendig
B1	Reisemålet har en flerårig reisemålsstrategi som er tilpasset reisemålets størrelse og som er utviklet gjennom en åpen prosess.	1. Er strategien vedtatt av destinasjonsledelsen og minimum oppdatert hvert 3. år	Ny indikator	2	Vedtatte reisemålsstrategi/master-plan siste 3 år samt vedtak i destinasjonsledelsen. Beskriv involvering i utarbeidelse
		2. Er det en plan for minimum årlig orientering om status på strategien i kommunestyret	Ny indikator	2	Protokoll/agenda fra kommune-styremøte, ev. skriv fra kommunen
B2	Reisemålet har en handlingsplan for bærekraftig reiselivsutvikling	1. Dekker planen gapene mellom standarden for bærekraftig reisemål og status på reisemålet (GAP analyse)	A2.1.2	2	Revidert handlingsplan dekker GAP ift forrige merking/remerking
		2. Er det en plan for minimum halvårlig orientering om status på handlingsplanen for medlemsbedriftene	Ny indikator	2	Agenda og/eller referat fra medlemsmøter
B3	En betydelig andel av reiselivsbedriftene på reisemålet skal delta aktivt i finansiering, utvikling og markedsføring av reisemålet	1. Andel av reiselivsbedrifter som har skriftlig avtale om betaling av årlig medlemsavgift eller finansiering av fellestiltak	B3.1.1	3	Oppdatert næringsoversikt. Økt andel gir 3 poeng
		2. Andel av medlemsbedrifter som er involvert i destinasjonsledelse, relevante utvalg og prosjekter	B3.1.2 Endret tekst	3	Oppdatere næringsoversikt med egen kartlegging og/eller input fra bedriftsundersøkelse. Økt andel gir 3 poeng
		3. Tar destinasjonsledelsen initiativ til å involvere lokale aktører, utbyggere og eiere av fritidsboliger i utvikling av reisemålet	B2.1.2 Endret tekst	2	Oppdatere lister med dokumenterte tiltak/initiativ
B4	Destinasjonsledelsen skal arbeide for økt antall merker og sertifiseringer for miljø, kvalitet og bærekraft i reiselivsbedriftene	1. Selskapet som har destinasjonsledelsen er miljøsertifisert	Ny indikator	2	Fremlegg dokumentasjon på sertifisering, ev. resertifisering.
		2. Antall iverksatte tiltak for å øke antall sertifiseringer/merkinger siste tre kalenderår	B1.1.1 Endret tekst	3	Lag liste som viser tiltak foregående 3 år og siste 3 år. Dokumenter. Økt antall gir 3 poeng.
		3. Antall markeditiltak siste tre kalenderår som fremhever sertifiserte og merkede reiselivsbedrifter	B1.1.2 Endret tekst	3	Lag liste som viser tiltak foregående 3 år og siste 3 år. Dokumenter. Økt antall gir 3 poeng.
C1-1	Det skal finnes en oversikt over materiell- og immateriell kultur og kulturarv; steder, objekter eller tradisjoner av kulturell interesse, og som kan være en ressurs for reiselivet	1. Destinasjonsledelsen har definert hva som er av både kulturell og kulturhistorisk interesse	C1.1.1	2	Oppdater hvis ny dokumentasjon foreligger.
		2. Reisemålet har retningslinjer eller forskrifter som er utformet for å beskytte kulturressurser	Ny indikator	2	Dokumenter retningslinjer med f.eks. forvaltningsplaner, informasjon i brosjyrer, og/eller skilting på kulturminner.
C1-2	Det skal finnes plan(er), utviklet i en åpen prosess, for formidling og aktiv bruk av materiell- og immateriell kultur og kulturarv; steder, objekter eller tradisjoner av kulturell interesse (Ref. C1-1)	1. Bidrar planen(e) til reiselivets bruk, bevaring og formidling av reisemålets kulturarv	C1.2.1 Endret tekst	2	Oppdater hvis ny dokumentasjon foreligger.
		2. Andel av de 10 største arrangementer som er basert på aktiv bruk av steder, objekter eller tradisjoner av kulturell interesse	C1.2.3	3	Oppdater liste og dokumenter. Beregn andel. Økt andel gir 3 poeng. Nedgang til null gir null poeng.

Kriterier i ny versjon 2.0		Indikator	Henvising til Ver 1.0	Maks. score	Dokumentasjonsbehov
C1-2		3. Antall reiselivsbedrifter med kvalitetsmerking for kulturarv	C1.2.4	3	Oppdater liste og dokumenter. Økt andel gir 3 poeng. Nedgang til null gir null poeng.
		4. Er korrekt formidling av områder av kulturell interesse gjort tilgjengelig på relevante språk og steder på reisemålet	Ny indikator	2	Påvis formidling i reisemålets kommunikasjon (brosjyrer, web o.l.) og som oppslag/skilt.
C1-3	Det skal arbeides aktivt for utvikling av det lokale mattilbudet	1. Andel av serveringsbedrifter som tilbyr minimum 25% lokalt og regionalt produsert mat og/eller drikke	C1.3.1	3	Gjennomfør ny kartlegging. Økt andel gir 3 poeng
		2. Andel av serveringsbedrifter som tilbyr minimum 25% retter og/eller drikke med lokal og regional tilhørighet	C1.3.2	3	Gjennomfør ny kartlegging. Økt andel gir 3 poeng
		3. Antall virksomheter som produserer lokal og regional mat og/eller drikke	Ny indikator	3	Dokumenter med liste over virksomheter og hva de produserer. Påvis virksomhet med webside, facebookside el. l. Økt antall gir 3 poeng.
		4. Antall virksomheter med kvalitetsmerking for lokal mat/drikke	C1.3.3	3	Oppdater liste og dokumenter. Økt antall gir 3 poeng. Nedgang til null gir null poeng.
C2-1	Det skal tas hensyn til landskapets fysiske og visuelle integritet ved gjennomføring av bygg- og anleggstiltak	1. Er det gjennomført landskapsanalyse som beskriver landskapsområders verdier og bruk	C2.1.1	2	Oppdater hvis ny dokumentasjon foreligger.
		2. Reisemålet har retningslinjer som ivaretar og sikrer landskapshensyn	C2.1.2 Endret tekst	2	Oppdater hvis ny dokumentasjon foreligger.
		3. Andel innvilgede dispensasjonssøknader for nybygg i 100-m.-beltet langs saltvann, vann og vassdrag	C2.1.3 Endret tekst	3	Oppdater med nye tall - andel i % (ikke antall). Redusert andel gir 3 poeng.
C3-1	Destinasjonsledelsen skal bidra i arbeidet med besøksstrategi og sårbarhetsanalyse i tilknytning til nasjonalparker/verneområder	1. Er det utarbeidet besøksstrategi for nærliggende nasjonalpark(er)/verneområde(r) der reisemålet har bidratt aktivt inn i arbeidet	Ny indikator	2	Fremlegg besøksstrategi. Beskriv reisemålets involvering i prosess. Dokumenter med møteinvitasjoner el. l.
		2. Er det i denne forbindelse gjennomført sårbarhetsanalyse i områder hvor det er avdekket utfordringer knyttet til sårbare naturverdier og/eller mye besøk	Ny indikator	2	Fremlegg sårbarhetsanalyse og resultatet av denne. Dersom det ikke avdekkes utfordringer kan det søkes N/A (Not applicable).
C3-2	Det skal finnes en oversikt over naturområder som kan være en ressurs for reiselivet	1. Destinasjonsledelsen har definert hva som er naturområder, deriblant landskapsområder med natur- og kulturarv, av særskilt interesse for reiselivet	C3.2.1	2	Oppdater hvis ny dokumentasjon foreligger.
		2. Antall merkede ruter etter nasjonal mal for skilting og gradering	C3.2.2	3	Oppdater hvis antall er endret, legg frem ny dokumentasjon (kart og/eller liste). Økt antall gir 3 poeng
C3-3	Det skal finnes plan(er), utviklet i en åpen prosess, for formidling og bruk av viktige naturområder av særskilt interesse for reiselivet, som minimerer uønsket belastning fra besøkende (Ref. C3-2)	1. Hvor mange verneområder av særskilt interesse for reiselivet finnes innenfor reisemålet	C3.3.3	2	Oppdater hvis ny dokumentasjon foreligger.
		2. Finnes det forvaltningsplaner for disse verneområdene som bidrar til reiselivets bruk, bevaring og formidling	C3.3.4 Endret tekst	2	Oppdater hvis ny dokumentasjon foreligger.
		3. Er korrekt formidling av natur og naturtyper av særskilt interessen gjort tilgjengelig på relevante språk og steder på reisemålet	Ny indikator	2	Dokumenter formidling i reisemålets kommunikasjon (brosjyrer, web o.l.) og som oppslag/skilt på stedet.
		4. Er det gjennomført tiltak for å bøte på reiselivets eventuelle negative påvirkning på biologisk mangfold/naturmangfold (for eksempel reparasjon av stier, skilting, styring av ferdsel etc)	C3.1.2	2	Oppdater hvis ny dokumentasjon foreligger.

Kriterier i ny versjon 2.0		Indikator	Henvisning til Ver 1.0	Maks. score	Dokumentasjonsbehov
C3-4	Destinasjonsledelsen har et system for å sikre samsvar med lokale, nasjonale og / eller internasjonale standarder for høsting, fremvisning og salg av sopp, planter og dyr	1. Har destinasjonsledelsen gjennomført tiltak for å informere reiselivsbedriftene og / eller gjestene om gjeldende regelverk og forvaltning	C3.4.1	2	Oppdater hvis ny dokumentasjon foreligger.
C4-1	Destinasjonsledelsen skal arbeide for økt antall miljøsertifiseringer på reisemålet	1. Reisemålets kommuneadministrasjon(er) er miljøsertifisert	C4.1.1 Endret tekst	2	Fremlegg dokumentasjon på sertifisering, ev. resertifisering.
		2. Andel miljøsertifiserte reiselivsbedrifter	C4.1.3	3	Oppdater liste, beregn andel. Økt andel gir 3 poeng
		3. Antall miljøsertifiserte reiselivsbedrifter	Ny indikator	3	Oppdater liste, tell opp. Fremlegg også antall ved forrige merking. Økt antall gir 3 poeng
		4. Antall sertifiserte reiselivsbedrifter av reisemålets 10 største reiselivsbedrifter- målt etter omsetning	C4.1.4	3	Oppdater liste, tell opp. Økt antall gir 3 poeng
C4-2	Bruk av transport til destinasjonen skal måles	1. Andel gjester som ankommer med: fly/helikopter, buss, tog, båt, privat- eller leiebil (bensin/diesel), bil, elektrisk drevet kjøretøy, motorsykkel, sykkel, annen off. transport, Annet	C4.2.1	3	Besvares med gjesteundersøkelse, påvis økt andel kollektivt, ikke motorisert fremkomstmiddel og/eller el-kjøretøy. Påvis økt andel for kollektivt+EL+sykkel + til fots
C4-3	Bruk av transport til aktiviteter skal måles	1. Andel gjester som benytter: fly/helikopter, buss, tog, båt, privat- eller leiebil (bensin/diesel), bil, elektrisk drevet kjøretøy, motorsykkel, sykkel, annen off. transport, til fots, Annet	C4.3.1	3	Besvares med gjesteundersøkelse, påvis økt andel kollektivt, ikke motorisert fremkomstmiddel og/eller el-kjøretøy. Påvis økt andel for kollektivt+EL+sykkel + til fots
C4-4	Destinasjonsledelsen skal arbeide for å redusere utslipp / transportbehov	1. Antall nye tiltak siste kalenderår som bidrar til å redusere utslipp / transportbehov til destinasjonen	C4.4.1	3	Lag liste for siste kalenderår, dokumenter og tell opp. Økt antall gir 3 poeng
		2. Antall nye tiltak siste kalenderår som bidrar til å redusere utslipp / transportbehov internt på reisemålet	C4.4.2	3	Lag liste for siste kalenderår, dokumenter og tell opp. Økt antall gir 3 poeng
		3. Antall ladepunkt dedikert for elektrisk kjøretøy	C4.4.3 Endret tekst	3	Oppdater liste, tell opp. Økt antall gir 3 poeng.
C4-5	Destinasjonsledelsen skal arbeide for å redusere energiforbruk	1. Energiforbruk for alle reiselivsbedrifter i kWt pr. gjestedøgn	C4.5.1	3	Oppdater kWh og gjestedøgn, beregn. Redusert kWh gir 3 poeng.
		2. Andel reiselivsbedrifter som har gjennomført energibesparende tiltak siste tre kalenderår	C4.5.2 Endret tekst	3	Kartlegg gjennom bedriftsundersøkelse. Økt andel gir 3 poeng.
		3. Antall iverksatte tiltak for minimering av lys- og støyforurensning fra reiselivsbedriftene	C4.5.3	3	Oppdater - egenkartlegging supplert med spørsmål i bedriftsundersøkelse. Kvalitetsikre svarene. Økt antall gir 3 poeng.
C4-6	Destinasjonsledelsen skal arbeide for å øke andelen av fornybar energi	1. Andel energibruk pr år dekket av fornybare energikilder	C4.6.1	3	Hent inn nye tall, dokumenter. Økt andel gir 3 poeng.
C4-7	Destinasjonsledelsen skal arbeide for redusert forbruk og høy kvalitet på vannressursene	1. Vannforbruk – kvantitet årlig	C4.7.1	3	Hent inn nye tall, dokumenter. Redusert kvantitet gir 3 poeng.
		2. Renhetsgrad drikkevann (Kimtall)	C4.7.2 Endret tekst	2	Hent inn oppdaterte vannprøver
		3. Årlig kontroll av renhetsgrad i badevann	C4.7.3 Endret tekst	2	Hent inn oppdaterte vannprøver

Kriterier i ny versjon 2.0	Indikator	Henvisning til Ver 1.0	Maks. score	Dokumentasjonsbehov
C4-8 Destinasjonen skal besørge et tilstrekkelig antall returpunkter for avfallshåndtering	1. Antall returpunkt(er) for kildesortert avfall fra fritidsboliger på relevante (minimum 3) fraksjoner	Ny indikator	3	Kartlegg, dokumenter og tell opp. Kilde er gjerne interkommunalt renovasjonsselskap eller kommunen(e).
	2. Antall toaletter og avfallsreturpunkter som er tilrettelagt på naturlige samlingspunkter og med tømmefrekvens etter behov: - i utmark - i sentrumsområder	C4.8.2 Endret tekst	3	Kartlegg, dokumenter og tell opp. Kilde er gjerne interkommunalt renovasjonsselskap, Fjellstyre, Nasjonalparkforvaltere, kommunen(e). Summer antall (utmark+sentrumsområder). Økt antall og/eller forbedret håndtering gir 3 poeng
	3. Antall tømme-stasjoner for bil	C4.8.3	3	Kartlegg. Oppdater hvis ny dokumentasjon foreligger. Økt antall gir 3 poeng.
C4-9 Reiselivsbedrifter skal kildesortere sitt avfall	1. Andel av reiselivsbedrifter som kildesorterer på relevante (minimum 3) fraksjoner	C4.9.1 Endret tekst	3	Besvares med gjesteundersøkelse. Økt andel gir 3 poeng.
	2. Andel av kommersielle senger i turistområder med tilrettelegging for kildesortering på relevante (minimum 3) fraksjoner	C4.9.2 Endret tekst	3	Oppdater liste over komm. senger. Kartlegg kildesortering, ev. med input fra Bedriftsundersøkelse. Økt andel gir 3 poeng.
C4-10 Reismålet har et system for å oppmuntre bedrifter til å redusere, gjenbruke og resirkulere avfall	1. Andel av avfallsproduksjonen til fjernvarme og/eller gjenvinning	C4.10.2	3	Innhent tall fra lokalt/interregionalt avfallsselskap. Økt andel gir 3 poeng
	2. Avhendes eventuell gjenværende fast avfall som ikke gjenbrukes eller resirkuleres på en sikker og miljøvennlig måte	Ny indikator	2	Innhent info fra lokalt/interregionalt avfallsselskap
C4-11 Destinasjonsledelse og kommunen(e) skal i alle relevante anskaffelser stille miljøkrav som et tildelingskriterie vektet med minimum 10%	1. Antall kommunale anskaffelser hvor tildelingskriteriet miljøkrav er vektet med minimum 10%	C4.11.1	3	Oppdater med nye tall fra kommunen. Økt antall gir 3 poeng.
	2. Antall anskaffelser i destinasjonsledelsen hvor tildelingskriteriet miljøkrav er vektet med minimum 10%	C4.11.2	3	Oppdater med nye tall. Økt antall gir 3 poeng.
C4-12 Reismålet har et system for å identifisere utfordringer og muligheter knyttet til klimaendringer	1. Er utfordringer og muligheter knyttet til klimaendringer identifisert	C4.12.1	2	Oppdater hvis ny dokumentasjon foreligger.
	2. Har kommunen(e) klimatilpasningsstrategier som inkluderer utvikling, lokalisering, utforming og forvaltning av turistfasiliteter	C4.12.2 Endret tekst	2	Oppdater hvis ny dokumentasjon foreligger.
D5-1 Destinasjonsledelsen skal innarbeide tiltak som bidrar til å skape gode holdninger til samfunnsansvar og fremme god gjesteatferd	1. Har destinasjonsledelsen et strategisk dokument som omfatter etiske retningslinjer	D5.1.2	2	Oppdater hvis ny dokumentasjon foreligger.
	2. Har destinasjonsledelsen tilrettelagt for/tatt initiativ til opplæring i samfunnsansvar for reiselivsnæringen på reismålet	D5.1.1	2	Oppdater hvis ny dokumentasjon foreligger.
	3. Er all markedskommunikasjon autentisk, realistisk og respektfull overfor gjester og lokalsamfunn	Ny indikator	2	Beskriv, vis eksempler og dokumenter. Inkluder ev. spørsmål i Gjesteundersøkelse som del av svaret.
	4. Er informasjon om reismålet og forventning om gjestenes adferd (code of behavior) tilpasset og skalert til reismålets gjestestruktur	Ny indikator	2	Beskriv, vis eksempler og dokumenter.
D5-2 Destinasjonsledelsen oppfordrer besøkende og lokalbefolkning til å arbeide frivillig for og/eller bidra til fellesgoder, kulturarv, og bevaring av biologisk mangfold	1. Antall tiltak som øker frivillig innsats for fellesgoder, kulturarv, og/ eller bevaring av biologisk mangfold	D5.2.1 Endret tekst	3	Lag liste over tiltak, dokumenter og tell opp. Økt antall gir 3 poeng

Kriterier i ny versjon 2.0		Indikator	Henvisning til Ver 1.0	Maks. score	Dokumentasjonsbehov
D6-1	Lokalsamfunnets ambisjoner, bekymringer og tilfredshet med reiselivsutviklingen blir målt, registrert og offentlig rapportert	1. Andel innbyggere som er positive til reiselivssatsingen	E9.3.3	3	Gjør innbyggerundersøkelse. Økt andel gir 3 poeng.
		2. Andel eiere av fritidsboliger som er positive til reiselivssatsingen	Ny indikator	3	Gjør undersøkelse mot eiere av fritidsboliger
D6-2	Destinasjonsledelsen skal ta initiativ til å iverksette et opplæringsprogram for reiselivsansatte som inkluderer kunnskap om bærekraftig reiselivsutvikling	1. Andel reiselivsbedrifter som deltar / har deltatt i opplæringsprogrammet	D6.2.1	3	Vis opplæringsprogram. Inkluder spørsmål i Bedriftsundersøkelse. Økt andel gir 3 poeng.
		2. Andel reiselivsbedrifter hvor mer enn 60% av de ansatte har deltatt i opplæringsprogram	D6.2.1 Endret tekst	3	Inkluder spørsmål i Bedriftsundersøkelse. Økt andel gir 2 poeng.
D7-1	Destinasjonsledelsen skal arbeide for økt status og stolthet i reiselivsnæringen	1. Antall kompetansehevende tiltak	D7.1.1	3	Oppdater liste. Økt antall gir 3 poeng.
		2. Antall motivasjonshevende tiltak	D71.2	3	Oppdater liste. Økt antall gir 3 poeng.
		3. Antall lærlingplasser / utplasseringer	D6.1.2	3	Inkluder spørsmål i Bedriftsundersøkelse. Økt antall gir 2 poeng
D7-2	Reisemålet skal dedikere ressurser for å redusere sesongvariasjoner for reiselivet der det er naturlig, og arbeider for å balansere behovene til den lokale økonomi, samfunn, kultur og miljø	1. Andel ansatte i reiselivsbedrifter av totalt antall ansatte på destinasjonen	D7.2.1 Endret tekst	2	Oppdater tallene.
		2. Antall tiltak for å øke antall helårs arbeidsplasser	Ny indikator	3	Lag liste over tiltak, dokumenter og tell opp. Økt antall gir 3 poeng (tell opp antall ved forrige merking)
D7-3	Destinasjonsledelsen skal arbeide for gode arbeidsforhold for ansatte i reiselivsnæringen	1. Andel medlemsbedrifter med HMS-plan oppdatert minimum hvert annet år	D7.3.1	3	Inkluder spørsmål i Bedriftsundersøkelse. Økt andel gir 3 poeng.
		2. Antall registrerte skader på arbeidsplassene	D7.3.2	3	Inkluder spørsmål i Bedriftsundersøkelse. Økt antall gir 3 poeng.
		3. Andel medlemsbedrifter som gjennomfører årlig medarbeiderundersøkelse/-samtaler	D7.3.3	3	Inkluder spørsmål i Bedriftsundersøkelse. Økt andel gir 3 poeng.
D8-1	Destinasjonsledelsen skal gjennomføre gjesteundersøkelser i viktige kundesegmenter minimum hvert 2. år	1. Andel gjester som:	D8.1.1	3	Inkluder spørsmål i Gjesteundersøkelse. Det gis 3 poeng hvis endring på alle punkter slik:
		- er fornøyd med oppholdet			Økning
		- er misfornøyd med oppholdet			Nedgang
		.- har registrert at reisemålet har iverksatt viktige miljøtiltak som energieffektivisering, kildesortering mm.			Økning
		.- har mottatt informasjon fra reisemålet/bedriftene om bærekraftig reiseliv			Økning
- har gjennomført gjenkjøp innen 5 år			Økning		
- opplever god lokalkunnskap på reisemålet			Økning		
2. Fremstår destinasjonen som bærekraftig	D8.1.2	3	Inkluder spørsmål i Gjesteundersøkelse. Økt andel gir 3 poeng.		
3. Antall iverksatte tiltak for å styrke gjesteopplevelsen på reisemålet, og som bygger på kunnskap fra gjesteundersøkelsen	D8.1.3	3	Lag liste over tiltak, dokumenter og tell opp. Økt antall gir 3 poeng		

Kriterier i ny versjon 2.0	Indikator	Henvisning til Ver 1.0	Maks. score	Dokumentasjonsbehov	
D8-2	Reisemålet har et system for å overvåke, forebygge og offentlig rapportere risiko, helsefare og kriminalitet	1. Risikoanalyse for gjester på reisemålet og tiltaksplan for å minimere identifisert risiko er utarbeidet	D8.2.1 Endret tekst	2	Utarbeid risikoanalyse og oppdater tiltaksplan. Se mal for risikoanalyse.
		2. Er sikkerhet og beredskap på et nivå som ivaretar reisemålets særegenhet og sesongmessige variasjoner	Ny indikator	2	Beskriv, begrunn og dokumenter
		3. Avholdes det jevnlig møter mellom representanter for politi og/ eller redningstjeneste og destinasjonsledelsen	Ny indikator	2	Beskriv og dokumenter
D8-3	Destinasjonsledelsen skal arbeide for at reiselivsnæringen tilrettelegger for allmenn tilgjengelighet for mennesker med nedsatt bevegelse, syn, hørsel og astma/allergi, samt informerer om dette på sine nettsider	1. Andel medlemsbedrifter som har fått informasjon om «De 7 prinsippene for universell utforming» og NS 11036 Universell Utforming – Tilgjengelige reiselivsopplevelser	D8.3.1 + D8.3.2 Endret tekst	3	Inkluder spørsmål i Bedriftsundersøkelse. Økt andel gir 3 poeng.
		2. Andel av opplevelses- og aktivitetsbedrifter, overnattingsbedrifter og serveringsbedrifter på reisemålet som er tilrettelagt ift brukergrupper med særskilt behov (som syn, hørsel, bevegelseshemming og astma/allergi)	D8.3.3 Endret tekst	3	Inkluder spørsmål i Bedriftsundersøkelse. Økt andel gir 3 poeng.
		3. Er informasjon om allmenn tilgjengelighet og tilrettelegging for mennesker med nedsatt bevegelse, syn, hørsel og astma/ allergi tilgjengelig på destinasjonsselskapets nettsider og andre relevante flater	Ny indikator	2	Kartlegg og dokumenter med websider og andre relevante flater.
E9-1	Selskapet som har destinasjonsledelsen er økonomisk levedyktig	1. Akkumulert positivt driftsresultat de siste 3 år	E9.1.1	3	Oppdater tallene, dokumenter. Økt akkumulert positivt driftsresultat gir 3 poeng.
		2. Selskapets egenkapital i prosent av driftsinntekter	E9.1.2	3	Oppdater tallene, dokumenter. Økt egenkapitalandel gir 3 poeng.
E9-2	Omsetning og økonomisk verdiskaping på reisemålet	1. Hvor stor økonomisk verdiskaping genererer reiselivet	E9.2.1	3	Oppdater tallene, kan hentes fra https://www.visitnorway.no/innsikt/statistikk/verdi-skaping . Økt økonomisk verdiskaping gir 3 poeng.
		2. Årlig omsetning fra alle reiselivsbedrifter delt på antall gjestedøgn	E9.2.2	3	Summer omsetning. Summer gjestedøgn (kommersielle + fritidsbolig). Kalkuler.
		3. Akkumulert resultat for destinasjonsledelsens kommersielle eiere/ medlemmer forrige regnskapsår er positiv	E9.2.3	3	Oppdater tallene
E9-3	Ringvirkninger på reisemålet skal overvåkes	1. Økonomiske ringvirkninger av reiselivet (direkte og indirekte konsum)	E9.3.1	3	Ringvirkningsanalyse ikke eldre enn 6 år.
		2. Kvalitative ringvirkninger (infrastruktur og servicetilbud)	E9.3.2	2	Oppdatere liste, ev. med input fra bedriftsundersøkelse
E10-1	Destinasjonsledelsen skal overvåke utviklingen i gjestedøgn	1. Antall gjestedøgn i fritidsboliger per år	Ny indikator	3	Dokumenter antall, vis beregning
		2. Fordeling av kommersielle gjestedøgn per år per marked	E9.5.3 Endret tekst	2	Oppdatere med nye tall, egne tall eller fra statistikkdatabaser
		3. Andel varme senger ift. antall innbyggere	E9.5.4	2	Oppdatere med nye tall
E10-2	Det skal tilrettelegges for vekst i lavsesong	1. Finnes det en plan for vekst i lav- og skuldersesong(er) som ikke er eldre enn 3 år, eller er revidert innenfor siste 3 år	E10.1.1 Endret tekst	2	Ny plan/dokumentasjon fremlegges
		2. Antall kommersielle gjestedøgn per måned siste 3 år	E9.5.2 Endret tekst	2	Oppdatere med nye tall, egne tall eller fra statistikkdatabaser
		3. Antall kommersielle produkter i lavsesong	E10.2.1	3	Lag liste - dokumenter. Økt antall gir 3 poeng.

Kriterier i ny versjon 2.0		Indikator	Henvisning til Ver 1.0	Maks. score	Dokumentasjonsbehov
E10-3	Det skal arbeides aktivt for å maksimere bruken av tilgjengelige kommersielle senger	1. Beleggsprosent i kommersielle (varme) senger i gjennomsnitt for året, og fordelt per måned	E10.3.1 Endret tekst	3	Oppdatere med nye tall, egne tall eller fra statistikkdatabaser. Økt belegg i % for året gir 3 poeng.
		2. Senger i fritidsboliger (kalde senger) i % av total overnattingskapasitet	E10.3.2	2	Oppdater med nye tall
E10-4	Destinasjonsledelsen støtter opp om lokale små og mellomstore bedrifter som fremmer og utvikler bærekraftige produkter og tjenester basert på områdets natur og kultur. Disse kan inkludere mat og drikke, håndverk, kunst, guiding, landbruksprodukter etc.	1. Andel av reiselivsbedrifter som aktivt markedsfører og selger lokalt produserte bærekraftige varer og tjenester	E10.4.1	3	Inkluder spørsmål i Bedriftsundersøkelse. Økt andel gir 3 poeng.
		2. Oppfordrer destinasjonsledelsen reiselivsbedriftene til å foreta lokale innkjøp	E10.4.2	2	Lag liste - dokumenter